

Istuntoasiakirja

26.10.2023

A9-0309/2023

MIETINTÖ

suosituksista komissiolle digitalisaatiosta ja hallinto-oikeudesta
(2021/2161(INL))

Oikeudellisten asioiden valiokunta

Esittelijä: Karen Melchior
(Aloite – työjärjestyksen 47 artikla)

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE: PYYDETYN EHDOTUKSEN SISÄLTÖÄ KOSKEVAT SUOSITUKSET	14
PERUSTELUT	17
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	18
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	19

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

suosituksista komissiolle digitalisaatiosta ja hallinto-oikeudesta

(2021/2161(INL))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 225 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 298 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan, jossa määrätään, että oikeus hyvään hallintoon on perusoikeus,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission julistuksen ”Eurooppalainen julistus digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista”,
- ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta 23. lokakuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725¹,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30. toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001²,
- ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tietoturvallisuudesta unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa (2022/0084(COD)),
- ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvataso varmistamiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa (2022/0085(COD)),
- ottaa huomioon toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa 14. joulukuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2555,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen laajan oikeuskäytännön, jossa on tunnustettu joukko jäsenvaltioiden valtiosääntöperinteisiin perustuvia hallinto-oikeuden yleisiä periaatteita,
- ottaa huomioon 26. tammikuuta 2022 annetun komission tiedonannon digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevan eurooppalaisen julistuksen laatimisesta digitaalista vuosikymmentä varten (COM(2022) 27 final) ja siihen liittyvän komission yksiköiden

¹ EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39.

² EUVL L 145, 31.05.2001, s. 43.

valmisteluasiakirjan, joka sisältää kertomuksen sidosryhmien kuulemis- ja osallistamistoimista (SWD(2022) 14 final),

- ottaa huomioon 30. kesäkuuta 2022 annetun asiakirjan ”Commission digital strategy: Next generation digital Commission” (C(2022)4388),
- ottaa huomioon 6. syyskuuta 2001 antamansa päätöslauselman Euroopan oikeusasiamiehen erityiskertomuksesta Euroopan parlamentille: omasta aloitteesta suoritettu tutkimus siitä, onko yhteisön eri toimielimillä ja laitoksilla yleisesti saatavilla olevaa hyvän hallintotavan säännöstöä virkamiesten suhteista kansalaisiin³,
- ottaa huomioon 17. lokakuuta 2000 tehdyn komission päätöksen 2000/633/EY, EHTY, Euratom työjärjestyksensä muuttamisesta liittämällä siihen toimintasäännöt hyvästä hallintotavasta Euroopan komission henkilöstölle suhteissa yleisöön⁴,
- ottaa huomioon 25. kesäkuuta 2001 tehdyn neuvoston pääsihteerin, yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan päätöksen hyvän hallintotavan säännöstöstä Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle ja sen henkilöstölle yhteyksissä yleisöön työasioissa⁵,
- ottaa huomioon 20. kesäkuuta 2007 päivätyn Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen CM/Rec(2007)7 jäsenvaltioille hyvästä hallinnosta,
- ottaa huomioon Euroopan oikeusasiamiehen 19. kesäkuuta 2012 julkaisemat EU:n virkamiesten toimintaa ohjaavat julkisen palvelun periaatteet,
- ottaa huomioon jäsenvaltiota koskevat digitaalisen julkishallinnon tietokoosteiden peräkkäiset versiot, joita komissio on julkaissut verkossa,
- ottaa huomioon, että jäsenvaltioissa on sekä hallintomenettelyjä koskevia yleisiä säädöksiä, joissa vahvistetaan hallinto-oikeuden perusperiaatteet, että alakohtaista lainsäädäntöä,
- ottaa huomioon Euroopan oikeusinstituutin vuoden 2022 kertomuksen julkishallinnon käyttämien algoritmisten päätöksentekojärjestelmien vaikutustenarviointia koskevista mallisäännöistä⁶,
- ottaa huomioon parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunnan politiikkayksikön C ja Leónin yliopiston järjestämässä unionin hallinto-oikeutta koskevassa konferenssissa (León 27.–28.4.2011) esitetyt muistiot⁷,

³ EYVL C 72 E, 21.3.2002, s. 331.

⁴ EYVL L 267, 20.10.2000, s. 63.

⁵ EYVL C 189, 5.7.2001, s. 1.

⁶

https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Model_Rules_on_Impact_Assessment_of_ADMSs_Used_by_Public_Administration.pdf

⁷

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/juri/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=59983>.

- ottaa huomioon suositukset, jotka sisältyvät EU:n hallinto-oikeutta käsittelevän työryhmän oikeudellisten asioiden valiokunnalle 22. marraskuuta 2011 esittämään työasiakirjaan EU:n hallinto-oikeuden tilanteesta ja tulevaisuudennäkymistä⁸,
- ottaa huomioon EU:n tason lisäarvoyksikön oikeudellisten asioiden valiokunnalle 6. marraskuuta 2012 esittämän Euroopan tason lisäarvon arvioinnin Euroopan unionin hallintomenettelylaista⁹,
- ottaa huomioon julkisen kuulemisen avoimen, riippumattoman ja tehokkaan eurooppalaisen hallinnon yleisistä säännöistä ja sen heinäkuussa 2018 päivätyn yhteenvetokertomuksen, jotka EU:n tason lisäarvoyksikkö ja Euroopan parlamentin tutkimusyksikkö esittelivät oikeudellisten asioiden valiokunnalle 10. heinäkuuta 2018¹⁰,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkimusyksikön vaikutusten ennakoarvioinnin yksikön heinäkuussa 2018 tekemän ja oikeudellisten asioiden valiokunnalle 10. heinäkuuta 2018 esittelemän vaikutustenarvioinnin mahdollisista EU:n tason toimista avoimen, tehokkaan ja riippumattoman EU:n hallinnon hyväksi¹¹,
- ottaa huomioon EU:n tason lisäarvoyksikön oikeudellisten asioiden valiokunnalle 30. toukokuuta 2023 esittämän Euroopan tason lisäarvon arvioinnin digitalisaatiosta ja hallinto-oikeudesta vuonna 2022¹²,
- ottaa huomioon 15. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle Euroopan unionin hallintomenettelylaista¹³,
- ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta sekä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta,¹⁴
- ottaa huomioon 26. lokakuuta 2017 antamansa päätöslauselman EU:n lainsäädännön soveltamisen valvonnasta 2015 (2017/2011(INI)),
- ottaa huomioon 7. heinäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman paremmasta sääntelystä: yhteistyöllä parempaa lainsäädäntöä (2021/2166(INI)),
- ottaa huomioon 20. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamisesta: digitaalisten sisämarkkinoiden toiminnan esteiden

8

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/juri_wdadministrativelaw_/juri_wdadministrativelaw_en.pdf.

9

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/eav_lawofadminprocedure_/EAV_LawofAdminprocedure_EN.pdf.

10

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU\(2018\)621841_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU(2018)621841_EN.pdf).

11

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU\(2018\)621841_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU(2018)621841_EN.pdf).

12

[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU\(2022\)730350](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU(2022)730350).

13

EUVL C 440 E, 30.12.2015, s. 17.

14

<https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/150700/consultation-eu-law-summary-report.pdf>.

poistaminen ja tekoälyn käytön parantaminen eurooppalaisten kuluttajien hyväksi (2020/2216(INI)),

- ottaa huomioon 24. huhtikuuta 2013 hyväksytyyn komission asiakirjan jatkotoimista Euroopan parlamentin päätöslauselmalle suosituksista komissiolle Euroopan unionin hallintomenettelylaista,
 - ottaa huomioon 4. lokakuuta 2016 hyväksytyyn komission asiakirjan jatkotoimista Euroopan parlamentin päätöslauselmalle avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta,
 - ottaa huomioon 22. lokakuuta 2022 hyväksytyyn komission asiakirjan jatkotoimista Euroopan parlamentin päätöslauselmalle ”Parempaa sääntelyä: yhteistyöllä parempaa lainsäädäntöä”,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 47 ja 54 artiklan,
 - ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0309/2023),
- A. toteaa, että Lissabonin sopimuksen tultua voimaan unionilla on asianmukainen oikeusperusta Euroopan unionin hallintomenettelylain antamiselle;
- B. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklassa vahvistetusta hyvää hallintoa koskevasta perusoikeudesta on tullut oikeudellisesti sitova osana primaarioikeutta ja että tämän perusoikeuden myötä jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet, elimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa;
- C. ottaa huomioon, että oikeusunionissa on välttämätöntä varmistaa, että prosessuaaliset oikeudet ja velvollisuudet ovat aina asianmukaisesti määritellyt, ajantasaiset ja yhdenmukaiset ja että niitä noudatetaan aina; ottaa huomioon, että kansalaisilla on oikeus odottaa unionin toimielimiltä, elimiltä ja laitoksilta korkeaa avoimuuden tasoa, oikeudenmukaista kohtelua, tehokkuutta ja valmiuksia nopeisiin vastauksiin ja käsittelyihin ja että heillä on myös oikeus saada tietoa käytettävissään olevista vaihtoehtoista muiden toimien suhteen kyseisten toimielinten, elinten, ja laitosten käsiteltäviksi antamissaan asioissa;
- D. ottaa huomioon, että avoin, tehokas ja riippumaton unionin hallinto on yleisen edun kannalta olennainen ja että hallinnollisiin epäkohtiin ja ihmisoikeuksien, sovellettavan lainsäädännön tai hyvän hallinnon periaatteiden laiminlyöntiin voivat johtaa niin sääntöjen ja menettelyjen liiallisuus kuin niiden puute ja myös niiden ristiriitaisuus, virheellisyys, epäjohdonmukaisuus tai epäselvyys; toteaa, että tämä voi heikentää kansalaisten luottamusta julkisiin instituutioihin; ottaa huomioon, että asianmukaisesti jäsennellyillä ja johdonmukaisilla hallintomenettelyillä tuetaan sekä avointa, tehokasta ja riippumatonta hallintoa että hyvää hallintoa koskevan perusoikeuden asianmukaista täytäntöönpanoa ja että ne tuovat lisäarvoa edistämällä avoimuutta ja vastuuvastavuutta, mikä lisää unionin legitimiyyttä ja kansalaisten luottamusta unionin hallintoon;
- E. katsoo, että on välttämätöntä yksinkertaistaa unionin raskaita hallinnollisia sääntöjä ja

menettelyjä ja asettaa etusijalle toimenpiteet, joilla parannetaan hallinnon tehokkuutta, avoimuutta ja saatavuutta Euroopan tasolla, jotta varmistetaan, että kansalaisten oikeutta hyvään hallintoon kunnioitetaan asianmukaisesti,

- F. toteaa, että kansalaisten luottamuksen puute on viime vuosina ollut unionille päivänpolttava ongelma, joka voi vaikuttaa sen legitiimiyteen; katsoo, että unionin on annettava kansalaisilleen nopeita, selkeitä ja näkyviä vastauksia heidän huolenaiheisiinsa vastaamiseksi;
- G. katsoo, että unionin on oltava toiminnassaan kansalaisiaan kohtaan avoin ja vastuuvetoinen; ottaa huomioon, että digitaalitekniikkaa voidaan käyttää välineenä, jonka avulla tietoa voidaan asettaa helpommin kansalaisten saataville unionissa, mistä esimerkkinä on tekoälyn käyttö kansalaisten kysymyksiin vastaamisessa;
- H. ottaa huomioon, että koko Eurooppaa koskevien tilastojen mukaan kansalaiset kokevat EU:n toimielimiin liittyen usein ongelmaksi toiminnan epäjohtamukaisuuden ja hallinnollisten rasitteiden kustannukset¹⁵;
- I. toteaa, että EU:n kansalaisten yleinen käsitys unionin hallinnon toiminnasta ja heidän välittömien kokemustensa arviointi osoittavat, että parantamisen varaa on; ottaa huomioon, että huomattava osa eurooppalaisista katsoo, että ongelmia aiheuttavat pitkäkestoiset menettelyt, tiedon löytämisen ja saannin vaikeus ja toimielinten kanssa asioidessa saatujen vastausten laatu¹⁶;
- J. toteaa, että unionin nykyiset hyvää hallintotapaa koskevat säännöt ovat hajallaan lukuisissa eri lähteissä: primaarilainsäädännössä, Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, johdetussa oikeudessa, ei-sitovissa säädöksissä ja toimielinten yksipuolisissa sitoumuksissa;
- K. katsoo, että eri toimielinten nykyisten sisäisten käytäntöjen vaikutus on rajallinen, että ne ovat keskenään erilaisia ja etteivät ne ole oikeudellisesti sitovia;
- L. toteaa, että Euroopan neuvoston lahjonnan vastaisten valtioiden ryhmän (GRECO) suositukset huomioon ottaen julkishallinnon korruption torjunnan kannalta olisi myönteistä, jos unionin hallinnolle saataisiin selkeät, luotettavat, helposti saatavilla olevat ja sitovat säännöt;
- M. ottaa huomioon, että parlamentti on vuodesta 2001 lähtien johdonmukaisesti pyytänyt päätöslauselmiaan ja niiden liitteissä komissiolta lainsäädäntötoimia tällä alalla; ottaa huomioon, että vuonna 2013 parlamentti peräänkuulutti Euroopan unionin hallintomenettelylakia ja että se kehotti vuonna 2016 erityisesti antamaan ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta; ottaa huomioon, että parlamentti pyrkii toistuvilla kehotuksillaan ennen kaikkea siihen, että hyväksytään Euroopan unionin hallintomenettelyä koskeva asetetus, jossa vahvistetaan unionin hallinnon eli unionin toimielinten, elinten ja laitosten hallinnollisia toimia koskevat yleiset menettelysäännöt

¹⁵ <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/150700/consultation-eu-law-summary-report.pdf>.

¹⁶ <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/150700/consultation-eu-law-summary-report.pdf>.

(EU:n hallintomenettelylaki);

- N. ottaa huomioon, että nämä kehotukset perustuvat yksityiskohtaisiin vaikutustenarviointeihin, joissa muun muassa määritetään hallintomenettelyjen kustannukset; ottaa huomioon, että vuoden 2018 vaikutustenarvioinnissa todettiin, että eri EU:n toimielinten ja elinten hallintomenettelyjen hajanaisuus vaikuttaa kielteisesti EU:n avoimuuteen, tehokkuuteen ja riippumattomuuteen ja että kielteiset vaikutukset todennäköisesti pahenevat siirryttäessä kohti digitalisoitua hallintoa; katsoo, että ehdotusta esittäessään komission olisi myös esitettävä vaikutustenarvointi, jossa otetaan huomioon Euroopan kansalaisten ja eurooppalaisten yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, tarpeet;
- O. ottaa huomioon, että parlamentti osallistui julkiseen kuulemiseen tarpeesta vahvistaa Euroopan unionin hallintomenettelylaki ja että tässä kuulemisessa 76 prosenttia vastaajista kannatti lisätoimenpiteiden toteuttamista unionin tasolla unionin hallintomenettelyjen tehostamiseksi ja yksinkertaistamiseksi, parlamentti totesi tehokkuuden ja avoimuuden parantamisen olevan tärkeimpiä perusteita EU:n toimille ja mainitsi toiminnan epä johdonmukaisuuden ja hallinnollisen rasituksen kustannukset ongelmallisimpina seikkoina;
- P. ottaa huomioon, että parlamentti kuuli tiedeyhteisöä, alan ammattilaisia ja oikeudellista yhteisöä valmistellessaan vuonna 2016 antamaansa päätöslauselmaa avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta; ottaa huomioon, että komissio totesi parlamentin 15. tammikuuta 2013 antaman päätöslauselman johdosta 24. huhtikuuta 2013 antamassaan asiakirjassa käynnistävänsä yksityiskohtaisen kartoituksen unionin nykyisestä hallinto-oikeudesta ja mahdollisista puutteista kaikissa toimielimissä, että se arvioi näissä kysymyksissä jäsenvaltioissa omaksuttuja lähestymistapoja ja kuulee tiedeyhteisöä, ammatinharjoittajia ja oikeudellista yhteisöä tehdäkseen perusteellisen analyysin asian kaikista näkökohdista; ottaa huomioon, että kymmenen vuotta myöhemmin komissio ei ole edelleenkään tiedottanut parlamentille ilmoitetun tilannekatsauksen ja perusteellisen analyysin tuloksista;
- Q. toteaa, että samassa vuoden 2013 asiakirjassa komissio totesi myös, että kaikissa tulevaisuudessa aloitteissa olisi otettava huomioon nykyinen hallinnollisten sääntöjen kehys sekä horisontaalisten ja alakohtaisten sääntöjen välinen monimutkainen suhde, mahdollisen hallinnollisen epäkohdan moninaiset syyt ja monet mahdolliset tavat, joilla siihen voidaan puuttua sekä SEUT-sopimuksen 298 artiklan käytön rajoitukset; toteaa, että komissio ei ole tähän mennessä esittänyt tällaista arviota,
- R. ottaa huomioon, että komissio esitti vuonna 2022 ensimmäistä kertaa SEUT-sopimuksen 298 artiklan perusteella kaksi ehdotusta, jotka koskevat yhtäältä tietoturvaa ja toisaalta kyberturvallisuutta unionin hallinnossa eli sen toimielimissä, eli toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, ja joissa käsitellään yhteisen lähestymistavan puutetta kyseisillä aloilla ja sitä, että kullakin niistä joko on työjärjestykseen tai perustamissäädöksiin perustuvat omat sääntönsä kyseisillä aloilla tai niillä ei ole lainkaan sääntöjä;
- S. katsoo, että horisontaalisten ja alakohtaisten sääntöjen olemassaolo ei voi olla tekosyy olla säätämättä Euroopan unionin hallintomenettelylakia tai estää sellaisen

lain säätämistä, joka muodostaisi hallintomenettelylain peruskehyksen ja yleisen viitekehyksen ja jota unionin hallinnon olisi sovellettava sen toimialasta riippumatta; toteaa, että tällaisia yleisluonteisia säännöksiä on monissa unionin jäsenvaltioissa niiden rakenteesta tai alasta riippumatta ja samanaikaisesti alakohtaisten sääntöjen kanssa;

- T. ottaa huomioon, että asiaankuuluvien oikeudellisten kehysten hajanaisuus unionin hallinnossa johtaa merkittäviin päällekkäisyyksiin sisäisten sääntöjen laatimista ja ylläpitämistä koskevissa toimissa sekä yhteentoimimattomiin hallintokäytäntöihin; ottaa huomioon, että unionin kansalaisten kannalta näiden sääntöjen monenkirjaisuus lisää väärinymmärryksen, väärin tulkintojen ja vaatimusten noudattamatta jättämisen vaaraa ja että samalla ihmisille, yrityksille ja unionin toimielimille aiheutuu korkeampia kustannuksia ajan ja resurssien menetyksen muodossa; ottaa huomioon, että ajan mittaan sääntelyn nykyisten aukkojen kielteiset seuraukset todennäköisesti pahenevat lisääntyneen digitalisaation ja unionin virastojen kasvavan määrän vuoksi; katsoo, että unionin hallintoa koskevan Euroopan unionin hallintomenettelylain perus- ja yleisviitekehyksen hyväksyminen loisi hallinnollisen ympäristön, jossa olisi yhdenmukaiset periaatteet, standardoidut säännöt ja toteutetut parhaat käytännöt, mutta toteaa, ettei tämä estä alakohtaisten sääntöjen olemassaoloa, koska niitä on olemassa myös kansallisella tasolla; katsoo lisäksi, että EU:n hallintomenettelylain säätäminen on linjassa sen vaatimuksen kanssa, että kunkin unionin toimielimen ja elimen riippumattomuutta tai toimivaltuuksia on kunnioitettava asianmukaisesti ja ne pysyvät kaikilta osin voimassa;
- U. toteaa, että kansalaisia palvelevien eurooppalaisten hallintojen avoimuuden ja vastuullisuuden varmistamisesta koituu sekä kustannuksia että hyötyjä; katsoo, että hyödyt ovat kustannuksia suuremmat;
- V. toteaa, että teknologian kehitys ja jäsenvaltioilta edellytettävät (myös niiden julkishallintoa ja julkisia palveluja koskevat) digitalisointitoimet ovat saaneet unionin hallinnon toteuttamaan vastaavia digitalisointitoimia; ottaa huomioon, että unionin hallinto ei enenevässä määrin toimi erillisenä yksikkönä, vaan se on yhteydessä kansallisiin julkishallintoihin palvelukseen kansalaisia; katsoo, että julkisten palvelujen välisen yhteentoimivuuden puute voi lisätä byrokratiaa ja aiheuttaa lisärasitteita kansalaisille;
- W. ottaa huomioon, että useat jäsenvaltiot kokeilevat uusia keinoja nykyaikaistaa julkishallintoaan; katsoo, että näitä toimia on koordinoitava tehokkaammin erityisesti jakamalla parhaita käytäntöjä ja laajentamalla toimia EU:n tasolle;
- X. ottaa huomioon, että vuonna 2022 tehdyssä Euroopan tason lisäarvon arvioinnissa ja vuoden 2018 vaikutustenarvioinnissa korostettiin, että keskittämisen ja yhdenmukaistamisen tarve on digitalisaation myötä suurempi ja että meneillään oleva digitalisaatio tuo esiin uusia ongelmia ja haasteita;
- Y. ottaa huomioon, että unionin tuomioistuin on kehittänyt oikeuskäytännössään vakiintuneet menettelylliset periaatteet, joita sovelletaan jäsenvaltioiden unionin asioita koskeviin menettelyihin ja joita pitäisi sitä suuremmalla syyllä soveltaa unionin suoraan

hallintoon; ottaa huomioon, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön voidaan odottaa kehittyvän pian edelleen siten, että se kattaa digitalisaation yleistymiseen liittyvät ilmiöt hallinnollisissa menettelyissä ja sellaisissa oikeudellisissa menettelyissä, joilla on hallinnollisia vaikutuksia;

- Z. toteaa, että eurooppalaisessa julistuksessa digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista julistetaan digitaaliset periaatteet kaikkien eurooppalaisten palvelemiseksi, ja toteaa, että julistus vastaa Euroopan parlamentin vaatimuksiin siitä, että EU:n lähestymistavassa digitaaliseen muutokseen on kunnioitettava täysimääräisesti perusoikeuksia, mukaan lukien tietosuojasäännöt ja yhdenvertainen kohtelu, sekä teknologianeutraaliuden, verkon neutraaliuden ja osallistavuuden kaltaisia periaatteita, mutta myös vahvistettava digitaalisia taitoja ja osaamista ja edistettävä tehokasta digitaalisen koulutuksen ekosysteemiä;
- AA. ottaa huomioon, että vuoden 2030 digitaalisessa kompassissa komissio asetti unionille vision Euroopasta, joka on vuonna 2030 käynyt läpi digitaalisen muutoksen eurooppalaisten arvojen mukaisesti; ottaa huomioon, että digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman tavoitteena on vahvistaa edelleen digitaalista johtoasemaa ja lisätä kansalaisten ja yritysten vaikutusmahdollisuuksia ja siten tehdä digitaalisesta muutoksesta kestävä talouskasvun ja sosiaalisen hyvinvoinnin moottori Euroopassa, mikä olisi saavutettava muun muassa kehittämällä työvoiman digitaalisia taitoja ja osaamista, jotta työvoimaan kuuluvat voivat osallistua täysimääräisesti digitaalitalouteen, digitalisoimalla julkiset palvelut ja tekemällä niistä tehokkaampia ja helpompia käyttää kaikkien yhteiskunnan jäsenten hyödyksi; katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla on investoitava sen varmistamiseen, että kaikilla kansalaisilla on tarvittavat digitaaliset taidot ja digilukutaito, jotta he voivat hyödyntää saatavilla olevia digitaalisia julkisia palveluja;
- AB. katsoo, että kaikissa digitaalisissa ratkaisuisa olisi otettava huomioon kaikkien kansalaisten tarpeet ja keskityttävä erityisesti heihin, joilla on enemmän vaikeuksia käyttää digitaalisia ratkaisuja;
- AC. ottaa huomioon, että komission vuoden 2022 digitaalistrategiassa ”Next generation digital Commission” määritellään tavoitteet, joiden avulla komission hallinto voi tukea EU:n strategisten painopisteiden toteuttamista ja toimia esimerkkinä, ja sillä edistetään muun muassa seuraavia osatekijöitä: henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, digivalmiin päätöksenteon mahdollistaminen suuntaviivojen ja koko unionin poliittisen syklin ajan tarjottavan tuen avulla sekä datan ja innovatiivisen teknologian tuottamien etujen hyödyntäminen sen hallinnollisten prosessien uudelleensuunnittelussa; toteaa strategian osoittavan, miten hallinnollisten prosessien digitalisoinnin ja unionin hallinnon vuorovaikutuksen kansalaisten kanssa on määrä kehittyä tulevana vuosina; katsoo, että tähän kehitykseen olisi liitettävä hallinnollisia menettelyjä koskevat säännöt ja että kehitys olisi yhdenmukaistettava kaikkialla unionin hallinnossa;
- AD ottaa huomioon, että uusien teknologioiden, kuten tekoälyn ja automatisoitujen päätöksentekojärjestelmien (ADMS), kehittämisellä voi olla tärkeä rooli julkishallinnon nykyaikaistamisessa ja toiminnan parantamisessa edellyttäen, että käytetyt teknologiat ovat ihmiskeskeisiä ja erittäin luotettavia; katsoo, että laillisuusperiaatteen ja kansalaisten oikeuksien kunnioittamisen tarpeen olisi kuitenkin toimittava rajoitteina

julkishallinnon, myös unionin hallinnon, mahdollisuudelle käyttää tällaista uutta teknologiaa; ottaa huomioon, että tekoälyn ja ADMS:n kaltaisten uusien teknologioiden käyttö voi parantaa julkishallinnon tehokkuutta ja tuoda osaltaan parannuksia kansalaisille tarjottavien palvelujen laatuun ja nopeuteen, mutta toteaa, että väärin toteutettuna ne voivat aiheuttaa ongelmia erityisesti hyvän hallinnon periaatteen ja muutoksenhakuoikeuden suhteen, ja niiden käyttö edellyttää sen vuoksi erityistä analyysia avoimuuden, vastuuvollisuuden, vaatimustenmukaisuuden ja syrjimättömyyden kaltaisista seikoista käsittelemällä algoritmisen vinouman riskiä;

- AE. toteaa, että unionin hallinnossa kansalaisten ja hallinnon välinen vallankäytön epätasapaino voi olla merkittävä ja siksi tekoälyn ja koneoppimisen käyttöön liittyvät riskit olisi käsiteltävä etenkin näissä yhteyksissä, jotta koneoppimisen käyttö unionin hallinnossa parantaa osaltaan hallinnollisten palvelujen tehokkuutta ja keventää hallinto henkilöstön työtaakkaa; katsoo, että unionin julkishallinnossa käytettävien koneoppivien järjestelmien olisi oltava ihmisen valvonnassa ja niiden käyttö olisi rajoitettava tietojen keräämiseen, järjestämiseen, jäsentämiseen, muuntamiseen, yhdistämiseen ja mukauttamiseen, kuten optiseen merkkien tunnistamiseen, objektien tunnistamiseen tai puheen muuttamiseen tekstiksi;
- AF. ottaa huomioon, että vuonna 2022 Euroopan oikeusinstituutti esitteli raportin, joka sisälsi julkishallinnon käyttämien algoritmisten päätöksentekojärjestelmien vaikutustenarviointia koskevat mallisäännöt ja jossa ehdotetaan mallisääntöjen soveltamista silloin, kun tällaiset algoritmiset päätöksentekojärjestelmät tekevät päätöksen tai tukevat ihmisen päätöksentekoa eli ihmisen johtaman viranomaisen (myös unionin tasolla) päätöstä toteuttaa tai olla toteuttamatta toimia ja kun niillä on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia yleisöön¹⁷;
- AG. ottaa huomioon, että julkishallintoa varten kehitetyt ohjelmistot ovat aiemmin usein olleet lähdekoodiltaan suljettuja, mikä tarkoittaa, että kansalaiset eivät voi tarkastaa tai käyttää koodia uudelleen, vaikka ovat maksaneet ohjelmistosta; toteaa, että on syytä huomata komission sitoutuneen vuosia 2014–2017 koskevan avoimen lähdekoodin strategiassaan¹⁸ julkaisemaan kehittämiensä ohjelmistojen lähdekoodin ja että komissio on edelleen pitäytynyt sitoumuksessaan, ja toteaa lisäksi, että unionin hallinto kehittää, julkaisee ja käyttää ohjelmistojen avointa lähdekoodia, mikä edistää ”julkiset varat, julkinen koodi” -periaatteen toteutumista; ottaa huomioon, että tällä periaatteella edistetään olemassa olevan koodin uudelleenkäyttöä ja parantamista, jotta voidaan alentaa ohjelmistojen kehittämiskustannuksia ja siten digitalisaation kustannuksia; katsoo näin ollen, että unionin hallintoa olisi jatkuvasti kannustettava käyttämään avoimen lähdekoodin ohjelmistoja; katsoo, että unionin olisi toimivaltansa puitteissa kannustettava voimakkaasti jäsenvaltioita noudattamaan tätä periaatetta esimerkiksi asettamalla se jäsenvaltioiden digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen tarkoitettujen EU:n varojen käytön ja myöntämisen ennakoedellytykseksi, jotta kaikki jäsenvaltiot voivat käyttää näitä ratkaisuja uudelleen, mikä vahvistaa rahoituksen vaikutusta;

¹⁷

https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Model_Rules_on_Impact_Assessment_of_ADMSs_Used_by_Public_Administration.pdf

¹⁸ https://commission.europa.eu/about-european-commission/departments-and-executive-agencies/informatics/open-source-software-strategy_en#opensourcestrategy

- AH. ottaa huomioon, että unionin kansalaisten mahdollisuuksiin käyttää digitaalisia hallintopalveluja vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa muun muassa vammaisuus, taloudellinen tilanne, maantieteellinen sijainti, digitaaliset taidot, digilukutaito, ikä, varmuus tai halukkuus omaksua teknologisia ratkaisuja tai se, onko kansalaisella tarvittavat resurssit niiden käyttöön; katsoo näin ollen, että unionin hallinnon olisi otettava tämä huomioon kehittäessään digitaalisia ratkaisuja tarjoamiinsa palveluihin, jotta ei menetetä kansalaisten luottamusta ja luoda digitaalista kuilua ja jotta kansalaiset voivat sopeutua digitaalisten palvelujen olemassaoloon; katsoo, että kansalaisille olisi tarjottava apua verkossa ja sen ulkopuolella digitaalisten julkisten palvelujen käytössä;
- AI. katsoo, että olisi edistettävä pilottihankkeiden avulla toteutettavia kokeiluja, jotta innovaatioita voidaan testata turvallisesti ja selvittää mahdolliset ongelmat ennen toteuttamista ja jotta asiasta kiinnostuneet kansalaiset voivat kokeilla innovatiivisempia digitaalisia ratkaisuja turvallisesti;
- AJ. toteaa, että digitaalisia julkisia palveluja ja hallintoa varten on jo määritelty seuraavat periaatteet: i) digitaaliset julkiset palvelut ovat kaikilla tasoilla ihmiskeskeisiä ja esteettömiä, ii) jokaisella on mahdollisuus osallistua omiin tarpeisiinsa ja mieltymyksiinsä räätälöityjen digitaalisten julkisten palvelujen luomiseen ja parantamiseen, iii) jokaisen täytyy toimittaa tietonsa vain kerran asioidessaan julkishallinnon kanssa digitaalisesti kaikkialla unionissa (yhden kerran periaate), iv) julkisen sektorin tarjoamat digitaaliset palvelut, kuten digitaalisen identiteetin ratkaisut, ovat yhteentoimivia ja niiden data on siirrettävissä kaikkialla unionissa, v) digiteknologiat ja -ratkaisut mahdollistavat kansalaisten laajan osallistamisen ja vuorovaikutuksen heidän kanssaan, ja osallistavien aloitteiden kehittämistä tuetaan kaikilla tasoilla, vi) digitaaliteknologioilla ja -ratkaisuilla edistetään parempaa oikeusvarmuutta ja yleistä turvallisuutta;
- AK toteaa, että komissio ilmoittaa painopisteistään kunkin vaalikauden alussa; toteaa, että Euroopan parlamentti on toistuvasti kehottanut käsittelemään hallinto-oikeutta koskevaa kysymystä ja odottaa siksi, että se sisällytetään komission tuleviin painopisteisiin vuosiksi 2024–2029;
1. pyytää komissiota tekemään kiireellisesti SEUT-sopimuksen 298 artiklan nojalla lainsäädäntöehdotuksen asetukseksi avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta, jotta se voidaan hyväksyä ennen uuden vaalikauden jälkipuoliskoa liitteenä olevien suositusten mukaisesti, ja kehottaa komissiota harkitsemaan parlamentin 9. kesäkuuta 2016 antaman päätöslauselman liitteenä olevan asetusehdotuksen käyttämistä lähtökohtana tai tekemään uuden ehdotuksen, joka sitoo unionin toimielimiä; pyytää komissiota ottamaan huomioon digitalisaation kehityksen ja sen vaikutuksen unionin hallintoon ja hallintomenettelyihin;
 2. katsoo, ettei ole syytä olla vahvistamatta hyvän hallinnon periaatteita sitovassa lainsäädännössä, erityisesti hallinnon saattamiseksi digiaikaan, kun otetaan huomioon, että unionin julkishallintoa on kehitetty yhtäjaksoisesti 70 vuoden ajan ja 13 vuoden ajan SEUT-sopimuksen 298 artiklan oikeusperustan vahvistavan Lissabonin sopimuksen tekemisen jälkeen;

- 3 katsoo, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetut kansalaisten oikeudet, kuten oikeus hyvään hallintoon ja oikeus tutustua asiakirjoihin, eivät ole staattisia vaan kehittyviä, ja että digitalisaation kaltaisten teknologisten edistysaskelten olisi myös johdettava näiden oikeuksien parempaan ja tehokkaampaan toteutumiseen;
4. palauttaa mieliin, että parlamentti kehotti 15. tammikuuta 2013 ja 9. kesäkuuta 2016 antamissaan päätöslauselmissa SEUT-sopimuksen 225 artiklan mukaisesti hyväksymään asetuksen avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta EU:n hallinnosta SEUT-sopimuksen 298 artiklan nojalla; palauttaa mieliin, että parlamentti kehotti 9. kesäkuuta 2016 antamassaan päätöslauselmassa erityisesti komissiota tekemään lainsäädäntöehdotuksen, joka sisällytetään komission vuoden 2017 työohjelmaan; pitää valitettavana, että parlamentin pyyntöihin ei ole tähän mennessä vastattu komission ehdotuksella;
5. panee merkille, että komissio ei ole esittänyt päteviä tai vakuuttavia perusteluja toimimattomuudelleen, ja pitää valitettavana, että komissio ei ole toistaiseksi esittänyt yhtäkään aihetta koskevaa perusteellista analyysia tai tutkimusta;
6. katsoo, että pyydyssä ehdotuksessa on otettava huomioon digitalisaation alalla saavutettu edistys ja sen vaikutus unionin hallinnon hallintomenettelyihin;
7. katsoo, että pyydetyn ehdotuksen on oltava yhdenmukainen digitalisaatiota koskevan EU:n lähestymistavan kanssa ja siinä on kunnioitettava täysimääräisesti sekä perusoikeuksia, mukaan lukien tietosuojasäännöt ja yhdenvertainen kohtelu, että teknologianeutraaliuden, verkon neutraaliuden ja osallistavuuden kaltaisia periaatteita, mutta että siinä on myös vahvistettava digitaalisia taitoja ja osaamista ja edistettävä tehokasta digitaalisen koulutuksen ekosysteemiä;
8. katsoo, että vaikka pyydyllä ehdotuksella on jonkin verran rahoitusvaikutuksia, ehdotuksen täytäntöönpanosta aiheutuvat rajalliset hallinnolliset kustannukset olisivat huomattavasti pienemmät kuin sen tuomat hyödyt, kuten tehokkuuden paraneminen ja EU:n hallinnon ja kansalaisten saamat kustannussäästöt; kehottaa komissiota arvioimaan kustannukset yhteistyössä muiden unionin toimielinten kanssa;
9. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman sekä liitteenä olevat suositukset komissiolle ja neuvostolle.

**PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE:
PYYDETYN EHDOTUKSEN SISÄLTÖÄ KOSKEVAT SUOSITUKSET**

Suositus 1 (perustasta komission ehdotukselle asetukseksi avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta):

Euroopan parlamentti katsoo, että komission ehdotuksen olisi oltava asetus hallintomenettelyihin liittyvästä yleisestä säädöksestä, kuten parlamentti esittää avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta 9. kesäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman liitteessä.

Suositus 2 (unionin hallintomenettelyjen digitalisointia ohjaavista periaatteista)

Euroopan parlamentti katsoo, että komission olisi tässä päätöslauselmassa pyydettyä ehdotusta esittäessään otettava huomioon digitalisaation edistyminen ja sen vaikutus unionin hallinnon hallintomenettelyihin. Erityisesti olisi otettava huomioon seuraavat seikat:

1. Yleiset näkökohdat

- i) yhden kerran periaate eli se, että jokaisen henkilön täytyisi toimittaa tietonsa vain kerran asioidessaan unionin hallinnon kanssa digitaalisesti ja että jokaisen olisi halutessaan voitava hyödyntää näiden tietojen toimittamisessa myös eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakkoa;
- ii) unionin hallinnon tarjoamat digitaaliset palvelut ovat yhteentoimivia sekä unionin toimielinten, elinten ja virastojen välillä ja niiden sisällä että asiaankuuluvien jäsenvaltioiden palvelujen kanssa;
- iii) digitaalitekniologioilla ja -ratkaisuilla edistetään parempaa oikeusvarmuutta, yleistä turvallisuutta ja luottamusta unionin toimielimiin;
- iv) otetaan käyttöön menettelyt, jotka koskevat digitaalitekniologian käyttöä unionin hallinnon ulkoisessa viestinnässä, ja selvennetään sen käyttöä, jotta voidaan korjata nykyiset puutteet, lisätä oikeusvarmuutta, varmistaa, että hallinnollista epäoikeudenmukaisuutta koskevia tapauksia otetaan käsittelyyn aiempaa enemmän, ja katkaista epäluottamuksen kierre;
- v) on edistettävä digitaalitekniologian käyttöä koskevien parhaiden käytäntöjen jakamista jäsenvaltioiden kanssa ja niiden kesken tässä yhteydessä;
- vi) on jaettava aktiivisesti digitaalitekniologioita, mukaan lukien ohjelmistojen kehittämiseen käytettävä avoin lähdekoodi, jäsenvaltioiden kanssa ja niiden kesken;
- vii) digitaalitekniologioilla edistetään sitä, että unionin toimet, myös sen lainsäädäntö, ovat helpommin kansalaisten saavutettavissa ja ymmärrettäviä;

2. Esteettömät ja osallistavat digitaaliset julkiset palvelut

- i) digitaalisten julkisten palvelujen olisi oltava ihmiskeskeisiä ja saavutettavia kaikilla tasoilla;
- ii) kansalaisilla olisi oltava mahdollisuus osallistua heidän tarpeisiinsa ja mieltymyksiinsä

räätälöityjen digitaalisten julkisten palvelujen luomiseen ja parantamiseen, erityisesti tarjoamalla kansalaisille selkeät kanavat palautteen antamiseen kaikista digitaalisista julkisista palveluista;

iii) digitaalisille palveluille olisi aina oltava analogisia vaihtoehtoja, joista ilmoitetaan kansalaisille ja yrityksille selkeästi, ja käytettävissä olisi oltava ihmisen hoitama fyysisesti ja etäyhteyden välityksellä saavutettava yhteyspiste, joka tukee kansalaisia näiden palvelujen käytössä ja auttaa heitä mahdollisten ongelmien ratkaisemisessa;

iv) kansalaisille olisi tarjottava verkko-ohjausta, jolla heitä opastetaan käyttämään digitaalisia julkisia palveluja;

v) digitaalisten julkisten palvelujen olisi oltava vammaisten henkilöiden saavutettavissa, niitä olisi kehitettävä erityisesti vammaisia henkilöitä edustavia järjestöjä kuullen tai näiltä saatavien ohjeiden avulla, ja niiden olisi oltava saavutettavia myös henkilöille, jotka ovat digitaalisen kuilun väärällä puolella joko pääsy- tai käyttömahdollisuuksien vuoksi, erityisesti ikääntyneille tai haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille;

vi) digitaalisten julkisten palveluja olisi myös voitava käyttää monenlaisilla laitteilla, ja niiden olisi tuettava yhteenliitettävyyssominaisuuksia;

3. Turvallisuus, vastuuvollisuus ja tietosuoja

i) olisi noudatettava ”julkiset varat, julkinen koodi” -periaatetta, jonka mukaan kaikkien unionin hallinnon julkishallintoa varten julkisin varoin kehittämien ohjelmistojen lähdekoodit olisi asetettava yleisön saataville Euroopan unionin yleisen lisenssin (EUPL) nojalla, ja ohjelmistojen kehittämisen ulkoistamisen yhteydessä unionin hallinnon olisi mahdollisuuksien mukaan julkaistava lähdekoodi EUPL:n nojalla ja suosittava yrityksiä, jotka hyväksyvät kyseisen ohjelmiston lähdekoodin julkaisemisen;

ii) digitaalisten julkisten palvelujen käyttäjien yksityisyyttä ja turvallisuutta olisi suojeltava erityisesti heidän henkilötietojensa suojan osalta systeemillä sisäänrakennetulla yksityisyyden suojalla;

iii) johdon olisi vastattava osastojen kyberturvallisuudesta ja varmistettava, että koko henkilöstö on saanut riittävän koulutuksen;

iv) olisi kunnioitettava oikeutta erehtymiseen, jolla tarkoitetaan oikeutta korjata tehty virhe ilman seuraamuksia itse virheestä, ja oikeutta oikaisuun;

v) olisi kunnioitettava oikeutta selitykseen, joka ymmärretään oikeutena saada henkilökohtainen selitys algoritmin tuotokselle ja algoritmisen arvioinnin jälkeen tehdyille päätökselle;

vi) unionin digitaalisten julkisten palvelujen olisi oltava saatavilla kaikilla unionin virallisilla kielillä;

vii) olisi noudatettava avoimuusperiaatetta niiden kriteerien osalta, joiden perusteella automatisoidut päätökset tehdään, jos nämä päätökset vaikuttavat kansalaisiin.

Suositus 3 (digitaalisten ratkaisujen kehittämisen ja käyttöönoton periaatteista)

Olisi tunnustettava tarve kehittää uusia digitaalisia ratkaisuja, jotta voidaan vastata unionin hallinnon tarpeisiin digitalisoinnissa. Sen varmistamiseksi, että tällaiset ratkaisut palvelevat parhaiten unionin kansalaisia ja unionin henkilöstöä, olisi otettava huomioon seuraavat periaatteet:

- i) unionin henkilöstöllä olisi oltava parhaat tiedot hallintomenettelyistä ja reunatapauksista eli ongelmista tai tilanteista, joita esiintyy vain arvojen vaihteluvälin ylä- tai alapäässä tai äärimmäisissä tilanteissa, ja siksi unionin henkilöstöä olisi kuultava kehitettäessä hallinnon digitaalisia välineitä, ja sillä olisi oltava asianmukainen koulutus, jotta näitä välineitä voidaan käyttää tehokkaasti;
- ii) olisi varmistettava kyberturvallisuuden korkea taso ennakoivan lähestymistavan avulla, ja olisi toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että digitaalisten ratkaisujen suunnittelussa ja käytössä tuetaan oikeusvaltioperiaatteen ja kansalaisten oikeuksien, kuten oikeuden edustukseen ja tulla kuulluksi, kunnioittamista, ja sen selventämiseksi, että vastuuvollisuuden periaate on olennainen osa hyvää hallintoa;
- iii) olisi harkittava sellaisten sisäisten digitaalisten ratkaisujen kehittämistä, jotka ovat olennaisia kyseisen julkisen palvelun käyttöönoton kannalta; ulkoistettaessa olisi mieluiten käytettävä eurooppalaisia yrityksiä;
- iv) ulkoistamisen yhteydessä hankkeiden ja prosessien digitalisointia koskevat julkiset hankintamenettelyt olisi jaettava pienempiä hankkeita koskeviin ehdotuspyyntöihin, jotta pk-yrityksillä olisi paremmat mahdollisuudet saada digitalisointia koskevia hankintasopimuksia; lisäksi yksityisyys- ja turvallisuusyistä olisi mieluiten käytettävä eurooppalaisia yrityksiä;
- v) digitalisaatiota ei pitäisi nähdä pelkästään kustannuksia vähentävänä prosessina: on tärkeää muistaa, että tehokas digitalisaatio edellyttää myös investointeja sekä teknologiaan että henkilöstöön, erityisesti henkilöstön koulutukseen;
- vi) unionin henkilöstölle olisi annettava mahdollisuus saada koulutusta omaksuttujen digitaalisten ratkaisujen käytöstä;
- vii) digitalisaatio olisi toteutettava siten, että sen lopputuloksena henkilöstöllä on enemmän aikaa suorittaa asiantuntemukseensa liittyviä tehtäviä automatisoimalla toistuvia tehtäviä ja avustamalla henkilöstöä sen varmistamisessa, että unionin hallinto täyttää suosituksessa 2 tarkoitetut periaatteet ja tavoitteet;
- viii) digitalisaatio ei saisi johtaa erityistehtävien siirtämiseen henkilöstölle, jolla ei ole erityisosaamista ja jolle ei anneta näiden tehtävien suorittamiseen tarvittavaa koulutusta ja resursseja;
- ix) olisi edistettävä pilottihankkeiden avulla toteutettavia kokeiluja, jotta innovaatioita voidaan testata turvallisesti ja selvittää mahdolliset ongelmat ennen toteuttamista.

PERUSTELUT

Tehokas unionin hallinto on olennaisen tärkeää yleisen edun kannalta. Huonoon hallintoon voi johtaa niin sääntöjen ja menettelyjen liiallisuus kuin niiden puute ja myös niiden ristiriitaisuus, virheellisyys, epäjohtonmukaisuus tai epäselvyys. Asianmukaisesti jäsennellyt ja johdonmukaiset hallintomenettelyt tukevat sekä tehokasta hallintoa että hyvää hallintoa koskevan oikeuden asianmukaista täytäntöönpanoa.

Euroopan unionin toimivallan kehittyessä kansalaiset tulevat yhä useammin suoraan kosketuksiin unionin hallinnon kanssa, ja heillä on oikeus odottaa unionin hallinnolta korkeaa avoimuuden tasoa, tehokkuutta ja valmiuksia nopeisiin vastauksiin ja käsittelyihin.

Unionin nykyiset hyvää hallintotapaa koskevat säännöt ja periaatteet ovat hajallaan lukuisissa eri lähteissä: primaarilainsäädännössä, Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, johdetussa oikeudessa, ei-sitovissa säädöksissä ja toimielinten yksipuolisissa sitoumuksissa. Unionilta puuttuu yhtenäinen ja kattava hallinto-oikeuden kodifioitu säännöstö, minkä vuoksi kansalaisten on vaikea ymmärtää unionin oikeuden mukaisia hallinnollisia oikeuksiaan. Tällainen tilanne ei ole ymmärrettävä, kun otetaan huomioon, että jäsenvaltioiden tasolla tällaisia kodifioituja hallinto-oikeuden säännöstöjä on olemassa tiettyjä hallinnollisia kysymyksiä tai hallinnon aloja koskevan erityislainsäädännön rinnalla.

EU:n hallintomenettelylaki vahvistaisi unionin legitimizeettiä ja lisäisi kansalaisten luottamusta unionin hallintoon ja voisi vahvistaa kansallisen hallintolainsäädännön spontaania lähentymistä siltä osin kuin on kyse yleisistä menettelyperiaatteista ja kansalaisten perusoikeuksista hallintoon nähden.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	24.10.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 24 -: 0 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Pascal Arimont, Manon Aubry, Ibán García Del Blanco, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Alessandra Basso, Caterina Chinnici, Heidi Hautala, Antonius Manders, Catharina Rinzema, Kosma Złotowski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Andrus Ansip, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Katrin Langensiepen, Anne-Sophie Pelletier

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

24	+
ECR	Raffaele Stancanelli, Kosma Złotowski
ID	Alessandra Basso, Gilles Lebreton, Philippe Olivier
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Pascal Arimont, Caterina Chinnici, Antonius Manders, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Pierre Karleskind, Catharina Rinzema, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Jonás Fernández, Ibán García Del Blanco, Eider Gardiazabal Rubial, Maria-Manuel Leitão-Marques, Franco Roberti
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Heidi Hautala, Katrin Langensiepen

0	-

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää